

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל מאמינים

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאוצרות אמונים

מגן בתפלתו על בני דורו, וכך אף נח; לפני המבול מכנה אותו התורה (לעיל ו ט): "איש צדיק תמים", אך לאחר המבול, משלל התפלה על בני דורו, "וישאר אף נח" - נשמת ממונו התאר 'צדיק' ומעמדה כנה רק 'נח'.

אספת חכמים וקוטי' שושנים' (אופנהגד תפ"ב)

נח אחר מלהתפלל על דורו

"וישאר אף נח" (ו כב)

את לשון 'אף' שמשמעותה מעוט פרש רש"י: "ויש אומרים שאחר מזונות לארי והכישו..." כלומר שמחמת הכשת הארי החלש והתמעט כחו של נח. ובאמת יש להבין: הכיצד זה לא זוהר נח מלעכב את מזונו של מלך החיות?

המוכיח הקדמון רבי משה פהנא מגיבטיט בעל דרך משה פרש כי אין לפרש את הדברים כפשוטם, אלא פגנת רש"י לרמז כאן על חטאו של נח בעבדה שנמנע מלרצות את פני ה' בתפלה ובהקרבנות. ולכך פרש: "שאחר מזונות לאר" - כלומר שלא התפלל והקריב קרבנות על אש המזבח המכונה: "אר", כדברי הגמרא (יומא כא ב): "חמשה דברים נאמרו באש של מערכה: רבוצה כארי...".

אף רבי אביעזרי לזיג מרגליות בעל 'ספר נבחר' פרש כפי זה, אלא שאם הקשר בין תפלה לאר"י הסביר בדרך אחרת:

בתוך תאור מעשה המרכבה המובא בנביא יחזקאל (א) נאמר כי במרכבה העליונה ישנו ארבע דמיות: אדם, אריה, שור ונשר. והנה, בזר הקדוש (תיק"ו) חלש כד מובא כי את תפלת שחרית [שהיא הראשונה לכל התפלות, שכן נתקנה על ידי אברהם אבינו (ברכות כו ב)], מקבל בזרועותיו האר"י שבמרכבה. ולכך רמז רש"י: נח אחר את מזונו של האר"י שבמרכבה, בכך שנמנע מלהתפלל על בני דורו, ולפיכך הכישו הארי שלמטה בתבה.

דרך משה' (אמסטרדם תנ"ט) בהקדמה: 'ספר נבחר' (אמסטרדם תע"ב)

קרבו עולה לנמנע מלהתפלל בעת צרה

"ויבן נח מזבח לה'... ויעל עלת במזבח" (ו ח)

מדוע בחר נח להקריב דוקא קרבן עולה?

תרגו רבנו יהונתן איבשיץ:

דווקא היא דעת הרמב"ן (השנוניתו לספר המצוות, מצוה ה) כי בעת צרה ישנה חובה מדאורייתא להתפלל. אף נח מצוי היה בשעת צרה, ונמצא כי בכך שלא התפלל בטל מצוות עשה. ולפי שאמרו חכמים (יומא לו א) כי העולה מכפרת על בטול מצוות עשה, הקריב נח לאחר המבול קרבן עולה דוקא.

תפארת יהונתן

היה, בין 'בדרתיו' - כשהתהלך בין הבריות, ובין 'את האלקים' - כשהיה לבדו, הוא ואלקיו.

לקוטי רצב"א

מענה כסיל פאולו

"ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ" (ו י)

מעשה שהיה בעיר פרנקפורט שבגרמניה: באחת השנים נעצרו הגשמים ומטר לא ירד על הארץ. עמד רב העיר רבי אברהם אביש וכנס את הצבור לתפלת רבים. והנה, בדרך לתפלה פגש הוא באיש פוקר וקול דעת המתהלך מעדנות כפככול אין הצרה נוגעת לו. "מדוע תפנע מלהצטרף אלינו לתפלה?", התענין רבי אביש, והאיש התמם: "וכי מה תועיל תפילתי, הלא טפת גשם לא תרד בזכותה". "טעות בידך", השיב לו הרב בשנינות, "אנשים כמוך כבר הביאו לעולם, לא רק גשם, אלא אף מבול אדיר...".

אהל אברהם' (לרא"ח מילזון - פיעטקוב תרע"א) דף כב

רזי אמונים

מרמזו אמן בפרשה

העונה אמן נקרא צדיק

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" (ו ט)

ראשי התבות: 'איש צדיק', הם בגימטריה צ"א פגימטריה של 'אמן'. ללמדך כי המקפיד על ענית אמן נקרא צדיק, כפי שדרשו חז"ל (שבת קיט ב) מלשון הכתוב (ישעיה כו ב): "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים" - "אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן".

תורת יחיאלי, זכרון מאיר ח"ג דרוש לב

יש להוסיף, כי אף המשך הכתוב רומז לקה: "את האלקים התהלך נח" - 'האל-הים' בגימטריה 'אמן', ללמדך כי נח כנה 'איש צדיק' לפי שהרגיל עצמו תמיד לומר אמן.

נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמזו שטיין

רק המתפלל על בני דורו נקרא 'צדיק'

"וישאר אף נח" (ו כב)

וכי רק נח נשאר, הלא אף בני ביתו נצלו עמו?

באר רבנו אברהם ברוך אב"ד פרנקפורט:

במסכת מכות (א א) מובא כי הצדיק נתבע על כך שאינו

'שלמות' עדיפה מגדלות

"נח איש צדיק תמים" (ו ט)

בתורתנו הקדושה מצינו כי שבחו של נח התבטא בכך שהיה 'צדיק תמים', כלומר, שלם במעשיו.

מספר כי תלמידיו של החוזה מלבי"ן הדינו ביניהם איו היא המעלה המשפחת יותר - 'גדלות' או 'שלמות'; האם מוטב לו לאדם לשאף ולהגיע להשגים גדולים ולהתעלם מן העבדה שמתוך כך המעשים לא יעשו בשלמות, או שטא עדיף להסתפק בהשגים נמוכים, ובלבד שכל מעשה יעשה בשלמות?

כששאלו על כך את פי רבם הגדול, השיב להם: "צאו ולמדו מהלכות בציעת הפת; ב'שלחן ערוך' (ארוח קסח א) נפסק כי מי שיש לפניו שתי חלות, האחת גדולה וחסרה והשניה קטנה ושלמה, עליו לברך על השלמה למרות קטנותה. הרי לכם כי שלמות עדיפה מגדלות".

טוב הפנינים

בשולי הדברים נראה כי נוכל ללמד מפא עד כמה עלינו להשתדל לברך ברוכותינו בפני מי שיענה אחרינו אמן. שכן ענית אמן משלימה את הברכה, כדברי הזר הקדוש (עקב רעא א) שכל ברכה שענו עליה אמן, זו היא הברכה שגאמרה בשלמות פיאות. ואם זה עתה למדנו כי אף למעשים קטנים הנעשים בשלמות קימת מעלה יתרה, על אחת כמה וכמה ענית אמן, שמשלבת גדולתה, כדברי המדרש (בב"ר ז א): "אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישאל עוניו", יש בה אף את מעלת השלמות.

להתנהג בבית כבחוץ

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" (ו ט)

מפני מה כפלה התורה את שבחו של נח, ומלבד שפכתה כי היה 'צדיק תמים בדרותיו' הוסיפה וכתבה: 'את האלקים התהלך...?'

פרש רבי צבי הירש פהנא מו"צ בורשא:

ישנם בני אדם שבביתם מדקדקים מאד במצוות, אף בהתהלכם בין הבריות, מחמת הבושה אינם מתנהגים בדקדוק כבביתם. לעמת זאת יש הנוהגים להפך; בביתם מזולזלים הם בכל הקדוש והיקר, אך בחוץ מתעטפים הם באדרת של יראת שמים ומעמידים פנים כיראים ושלמים.

אלו גם אלו אינם מתנהגים פיאות. הדרך הנכונה היא להיות יהודי מבית ומחוץ, וכפי שאנו אומרים בכל בקר בתפלת שחרית: 'לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי...'.
וכך מעיד הכתוב אף על נח: "איש צדיק תמים

כי אתה ראיני צדיק לפני בדור הזה

"אל תהי ענית אמן קלה בשיניכם. כי אין האדם נקרא צדיק אלא אם בן ענה בכלל יום תשעים אמינים. אם בן, מי הוא זה שיראה כל אלה ולא תסמור שערות גופו, ויבארי יעמד על משמרתו משמרת הקדש שלא יאבד אפלו אמן אחת".
ש"ס יצחק' (לרבי אליהו מנין עמ' רעט

מברכים ברכות השחר בחברותא מידי בקר וזוכים לצבר תשעים אמינים.

ברכות השחר: בקול בכוונה בחברותא.

ברכת 'אשר יצר'

פתיחה -

לבקשת רבים נקדיש א"ה את המאמרים הבאים לברכת 'אשר יצר' הברכה המפלאה שבה אנו זוכים להודות לבורא יתברך על פעלתו התקינה של מערכת גופנו, ואשר אמירתה בכונה נודעה כסגולה לבריאות הגוף בסיעתא דשמיא. יהי רצון שיהיו הדברים מוקדשים לרפואת כל חולי עמו ישראל, לישועת הכלל והפרט ולברכה בכל מילי דמיטב.

הודאה על יצירה מפלאה

הכל בקור, עת מתעוררים אנו משנת הלילה ונעמידים על רגלינו יציבים ובעתוים, נזכרים אנו במכונת הפלאים שהעמיד הבורא יתברך לרשותנו כדי שנוכל לעבוד ולקיים מצוותיו ללא הפרעה וללא מכשול; הלא היא מערכת הגוף המפלאה והמופרכת שחנן אותנו ה' ברב חסדיו ורחמיו.

במערכת זו אין וְלו פרט אחד מיתר. כל חלק וחלק בה הנו בבחינת עולם מלא, הן מבחינת התועלת הנגרמת לנו בעטיה והן מבחינת החכמה האלקית והמרכבות שהאנו בניו.

כדי שנוכל להודות על טובה גדולה זו פראי, תקנו לנו חכמים (ברכות ס ב) ברכה מיוחדת, ברכת 'אשר יצר' שבה אנו משבחים את הקדוש ברוך הוא על שברא את גופנו בחכמה ובתבונה, ומודים לו על החסד הגדול שעושה עמנו בכל שעה ובפרט בעת יציאתנו לצרכינו, כאשר מערכות הגוף פועלות כולן בצורה תקינה, תוך תאום מפלא ומדקדק, למען נוכל להמשיך ולעבד את ה' בבריאות הגוף והנפש.

דברים מעוררי לב בעינינו זה הובאו ב'ילקוט מעם לעז' (בראשית ח"א ע"מ פח): 'כל מי שמתבונן בסוד יצירת האדם ואבריו, יהיה נוכח שהאדם צריך לעבד את השם יתברך בלב ונפש אפלו בלי קבלת שכר, אלא רק בגלל החסדים הגדולים שעושה עמנו - שעושה אותנו בכל השלמות. ומאחר שהקדוש ברוך הוא עשה חסד גדול כל כך שברא את האדם עם כל תקונו ואבריו, לכן אנו חבים לברך את ה' ולשבח אותו על הטוב הזה שעושה עמנו.'

ברכת 'הגומל' בכל יום

היות שמהותה של ברכה זו היא הודאה מפורטת על תפקודן התקין של מערכות הגוף בכלל ושל מערכת העכול בפרט, סבוי הראשונים (ראו שו"ת מן השמים ס' לו) כי דינה שונה לברכת 'הגומל' שמברך חולה שהתרפא. זאת משום שאין דף חלי גדול ממי שמערכת העכול בקרבו אינה פועלת כראוי חלילה.

נתחם מלבד - ללא הרדמה וללא כאבים

וכך כתב בעל 'סדר היום': 'ויברך אותה בכונה, ויאמר מלה במלה כל ענינה. ויכון בחסד הגדול שהשם יתברך נעשה עם האדם מכל שעה שיוצא לנקיבו משמיה מה שאכל ויכול לעמד. דאלמלא פן לא היה מספיק לו כל מונו שבעולם לרפואתו שיצא ממנו, וסופו שמת ונטל מן העולם. והקדוש ברוך הוא ברחמינו (ש"ל אורח).'

הגירות פעלה משמים

הזכור שתאמר ביום טוב, החלטתי לפנות לבורא העולם בדמעות ולבקש בעבור אחינתי.

מצאתי עצמי עומד אל מול הגר הדולק, מדבר, כביכול, אל נשמתה של הגירות הקדושה ומתנה בפניה את כאבי הגדול:

'אמנם איני מפרך, אולם ברור לי מעל לכל ספק שהגה מפיך אותי הישב, בזכות חבילות המצוות ששלחתי ויעודי שולח בעבורך כל העת מהעולם הזה עד לכסא הכבוד. מבקש אני מפיך: אגא, העתירי רחמים לפני השוכן בפרומים, כי ימציא בקרוב את הזאוג ההגון בעבור בת אחותי, פלוגית בת פלוגית, וכי נזכה לראות בשמחתה עוד קדש חתנתה של בתי, כי רק כך תהיה שמחתי שלמה.'

השמחתי להתפלל בדמעות במשך דקות ארוכות, ונשמה שבובות לאחר מכן, בהדלקת הנר של ערב חג השבועות חזרתי על אותה תפלה בשנית.

ההמשך היה מפלא; ימים מספר לאחר חג השבועות צלצל הטלפון בביתי, כששמעתי לשמע קולה המרגש של אחותי הגדולה המבשרת לי כי הגה הגיע הרגע הגדול, וסוף סוף הם זכרים 'לסגר וורט' בשעה טובה ומזלחת, עם חתן מצלח ומפגל.

'מזל טוב!', ענית בהתרגשות, כשרך היושב בפרומים יודע עד כמה היה גדולה שמחתי לישיבתה שפכתי בתפילתי, והנה בחסדי שמים התקבלה התפלה.

בסיעתא דשמיא החתנה של בתי התקיימה בזמנה המיועד. השמחה הייתה גדולה עד אין שעור, בשל הידיעה כי בעוד זמן מה עתידה להערוך שמחה גדולה נוספת במשפחתנו, עם נשואיה של האחנית שהכל צפוי כל כך לחתנתה.

נדמה כי בזאת תס המעשה, אולם לא;

בשמחת הישבע ברכות' שנערכה בשבת שלאחר נשואיה של אחינתי, התגלגלה השיחה ביני לבין המחנה, אבי החתן, המשמש כדון חשוב באחת הערים בסמוך לראש. במהלך השיחה התברר לי כי תחום עיסוקו העיקרי הוא כדון בבית דין לגירורים, ובמסגרת עיסוקו זה הוא נוהג מפעם לפעם לאמץ גרים שאותם גיר ונהיות להם כאב.

בשומעי זאת נדרכתי ומיד שאלתי: 'האם הפרת במסגרת עיסוקך את הגירות? ימימה בת אברהם אבינו, זו שנוצרה בפגוע?'

'בואי שהפרתי', השיב הדון, 'הלא היא הייתה אחת מהגרים שזכיתי לאמץ והיא גדלה בביתי כבת.'

ולפתע הבנתי הכל: הנה הוא הדון שאמץ את ימימה כבתו אבי החתן שלפני הוא הדון שפרסם את המאמר שבעקבותיו קבלתי על עצמי לפעל לטובת נשמתה.

ללא שהות של רגע נטלתי את רשות הדבור ונעמדתי. דממה השתררה בקהל, כשאתרתי לקהל בהתרגשות: 'אמנם יש כאן שדון שקבל תשלום תמורת טרחתו למען השדוך, אך דעו לכם כי התכנית המאמתית היא הגירות ימימה בת אברהם אבינו ע"ה. אותה ימימה שמוציא הסתלקותה השתדלתי והתאמצתי לפעל לעלי נשמתה, והנה עתה היא השיבה לי בחסד משלה כששדכה את אחיה', בן הדון שעסק בגירורה ואמץ אותה לבת, עם בת אחותי.'

הנוכחים הביטו בי בחסר הבנה, ואני התחלתי לספר את ספורי באריכות, כשבוסימו לא נותרה עין אחת יבשה. הכל נוכחו לראות עין בעין כיצד פעלה נשמתה של הגירות לטובת קבלת תפלתו של מי שהיטיב עימה בתפלתו, בשדכה את אחיה', בן הרב שהניקמה תחת כנפי היהדות, עם אחינתי של מי שהיטיב עמה. והיה לפלא.

לוח דבר בעתא א במרחשון תשע"ח

אם רצונכם לדעת עד כמה חשובה היא התפלה הנאמרת לטובת נשמתם של נפטרים גלומדים, ועד כמה רבה הפרת הטוב שלהם כלפי המיטיבים עמם והפועלים לטובת נשמתם, קראו נא את הספור המפלא על הגירות ימימה מוסקורה הי"ד שנוצחה לפני כארבע שנים בפגוע רצחני שארע בירושלים, לא הרחק מהכתל המערבי.

'ימימה בת אברהם אבינו' - נראה כי אין מי שלא שמע את שמעה של הגירות הקדושה שנפצעה אנושות בפגוע אכזרי שארע בערב ראש חודש מרחשון תשע"ה, ונפטרה בב' במרחשון, יומים לאחר מכן. באותו פגוע נרצחה אף התינוקת הקדושה מרת חיה יסל בראי הי"ד, כשהיא בת שלוש וחצי חודשים בלבד.

לא יותר מאשר שמונה חודשים טרם עקדתה על קדוש ה', עברה ימימה גיור פתו וכדון בבית דינו של הגאון רבי נסים ארליץ שליט"א. זמן מה לאחר הפגוע פרסם באחד העתונים מאמר, פרי עטו של דון שעסק בגירורה, שבו ספר את ספוריה המרגש של הצעירה הדרום אמריקנית שדבקה בעם היהודי במסירות נפש.

באותו מאמר ספר כי בשעת הפגוע הייתה ימימה הי"ד בדרכה לשעור תורה במדרשת 'אלת השחר' שבשכונת דמת אשכול הסמוכה למקום הפגוע. הכותב צין במאמרו את אצילות מדותיה של הגירות, את יראת השמים המפלגת שלה, את זיהירתה חסרת הפשחות מכל נדנדו לשון הרע ואת מדת החסד שבה הצטיינה באפן מפלא.

כפצוי, וזכה הפתכה להדים רבים. רבים שנחשפו דרך המאמר לדמותה המיוחדת בקשרו לפעל לעלוי נשמתה, אולם הגדיל לעשות אחד מהם אשר כה התרגש מהספור המפלא, עד שהחליט מדעת עצמו לעשות מעשה רב משמעות ו'לאמץ' את נשמתה. וכיצד? אותו יהודי התנדב לומר 'קדיש' לעלוי נשמתה משך כל אחד עשר החודשים שלאחר פטירתה, ואף להדליק נר לשמה' בעבודה בכל יום טוב שבו נאמרת תפלת 'זכור'.

וכך מספר האישי:

'במשך שנה שלמה אמרתי 'קדיש' אחר נשמת הנפטרת, שלוש תפלות בכל יום, וכשהתאפשר לי אף נגשתי לעמוד והתפללתי לעלוי נשמתה. לתמיכתם של מתפללי בית הפנסה, אשר ידעו כי אני נפטרה לפני שנים מספר ואני חי לארץ ימים טובים, מפני מה בחרתי ביום בהיר להתחיל לומר 'קדיש' כפאבל הסברתי להם כי אני אומר זאת לעלוי נשמתה של גיורת שאין מי שיאמר אחריה קדיש.'

כך חלפה לה שנת האבל, כשכאמור, במהלכה השתדלתי שלא להחמיץ אף תפלה אחת כדי לומר קדיש, ובלא מעט פעמים אף נגשתי כשליח צבור, כששככל פעם הוני כמון בפרט: 'לעלוי נשמת הקדושה ימימה בת אברהם אבינו עליו השלום.'

אף לאחר שחלפה השנה הקדמת' לשמר את תאריך ה'אראצייט', ב' חשון. ביום זה אני מדליק נר לעלוי נשמתה ומפזיר לתפלה ולומר אחריה קדיש לפני העמוד ואף לרוב בשבת שלפני כן עלית 'מפטר' כנהוג, כביכול היה זה אראצייט של בת משפחתי.'

ממשיך ומספר על המעשה:

'לאחר שלפני בעלה משנה זכיתי להשיא את בני שיחי' למזל טוב, לפני הקדוש ברוך הוא בשמחה נוספת בביתי, כאשר בשנה האחרונה זכיתי לשדוך את בתי שתחי. השמחה הייתה גדולה, אך היא לא הייתה משלמת, וזאת משום שבעוד אני זכיתי להשיא את צאצאי, בתה של אחותי הגדולה ישבה בביתה כשהיא מצפה לשדוך.'

הכאב על כך קגן בלבי והחלטתי לעשות מעשה; בערב שביעי של פסח, בעודי מדליק נר כמנהגי לעלוי נשמת הגירות הקדושה, לכבוד תפלת